

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1943 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt i vissa fall för värnpliktiga till anstånd i avseende å indrivning av dem påförda skatter.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 118 i första kammaren av herr *Gillström* m. fl. och nr 176 i andra kammaren av herr *Skoglund* i Umeå m. fl., har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den rättighet till anstånd med erläggande av restförd skatt och befrielse från skyldighet att betala s. k. indrivningsavgift som tillkomme till beredskapstjänst inkallade värnpliktiga skulle gälla även sådan skatt, som förfallit till betalning under värnpliktstid, som fullgjordes enligt värnpliktlagens 27 § i de fall, då denna tjänstgöring i omedelbar anslutning följdes av tjänstgöring enligt 28 § samma lag.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen nr 118 i första kammaren.

I 27 § värnpliktlagen finnas bland annat bestämmelser om de värnpliktigas första utbildningstid. Enligt 28 § 1 mom. samma lag må, då rikets försvar eller dess säkerhet eljest det kräver, till tjänstgöring inkallas samtliga värnpliktiga eller värnpliktiga till det större eller mindre antal, som finnes behövt.

I förordningen den 17 november 1939 (nr 810) med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga efter däri genom förordning den 30 december 1941 (nr 988) vidtagna ändringar stadgas bland annat följande. Skattskyldig, som inkallats till tjänstgöring vid krigsmakten jämlikt 28 § 1 mom. värpliktlagen, äger åtnjuta anstånd i avseende å indrivningen av honom påförda utskylder i enlighet med vad i förordningen stadgas (1 §). Enligt 2 § må, därest den skattskyldige underlåter att erlægga honom påförda utskylder, vilka förfalla till betalning vid uppbördsstämma eller uppbördstermin, som helt eller delvis infaller under tiden för tjänstgöringen vid krigsmakten eller inom två månader efter tjänstgöringens slut, indrivning av belopp, som på grund därav uppföres i restlängd, icke ske förrän den skattskyldige efter beviljad ledighet för återgång till civil verksamhet (hempermittering) eller hemförlövning två månader i följd varit fri

från sådan tjänstgöring. Skyldighet att erlægga indrivningsavgift skall icke föreligga beträffande restfört utskyldsbelopp i den mån betalning inflyter innan den skattskyldige efter hempermittering eller hemförlovning ett år i följd varit fri från militärtjänstgöring (4 §).

Enligt utfärdade generalorder sker sedan år 1941 inkallandet av samtliga värnpliktiga jämlikt 28 § 1 mom. värnpliktslagen.

I de föreliggande motionerna har till stöd för de däri framställda yrkandena framhållits bland annat, att de ifrågavarande lättnaderna gällde för till beredskapstjänst inkallade värnpliktiga men icke för värnpliktiga, som fullgjorde ordinarie värnplikt. Genom den hösten 1941 beslutade förlängningen av den ordinarie värnpliktstiden syntes emellertid frågan ha kommit i ett nytt läge, vilket särskilt vore fallet, då en långvarig extra beredskapstjänstgöring ålades vederbörande i direkt anslutning till den ordinarie första tjänstgöringen. Detta hade skett under 1942, då den ettåriga första tjänstgöringen följts av sex månaders beredskapstjänstgöring, och det kunde på goda grunder antagas komma att ske även under innevarande år. Åtskilliga värnpliktiga av denna kategori torde under den ettåriga första tjänstgöringen varit urståndsatta att erlægga under tjänstgöringsåret förfallande skatter. Nya skatter hade vidare förfallit till betalning under den i omedelbar anslutning följande halvårslånga beredskapstjänsten. När de efter 18 månaders oavbruten militärtjänstgöring återvänt till det civila livet, hade de på grund av bestämmelsernas nuvarande begränsning kunnat omedelbart avkrävas restförda skatter från tiden för första tjänstgöringsåret. Skatter, som förfallit till betalning under den 6 månader långa beredskapstiden, hade kommit i efterhand och kunde i vissa fall komma att anstå så länge att rätten till befrielse från erläggande av indrivningsavgift ginge förlorad även för dem.

Enligt vad utskottet inhämtat har chefen för finansdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 april 1943 tillkallat särskilda sakkunniga för att inom departementet biträda med en allsidig översyn av gällande bestämmelser angående anstånd med indrivning av utskylder hos värnpliktiga, m. m. I direktiven för utredningen har departementschefen anfört, bland annat, att vid denna översyn borde särskilt beaktas i vad mån tillkomsten av ny värnpliktslag ävensom nya bestämmelser rörande värnpliktigas ekonomiska förmåner borde föranleda jämkning av anståndsreglerna. Självfallet borde även de erfarenheter beaktas, som under den förflutna tiden vunnits rörande bestämmelsernas praktiska tillämpning. Bland de frågor, som under beaktande av nyss anförda synpunkter borde undersökas, finge först nämnas frågan om å vilka grupper av värnpliktiga eller i försvarsberedskapen eljest tjänstgörande anståndsreglerna skulle äga tillämpning. Härvid uppställde sig bland annat frågan om anstånd borde få åtnjutas jämväl av dem, som inkallades till fullgörande av sin första tjänstgöring.

Utskottet.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen inkallas numera samtliga värnpliktiga, således även sådana som skola undergå sin första utbildning, med stöd av 28 § 1 mom. värnpliktslagen. Härav torde enligt utskottets mening följa, att jämväl de i motionerna avsedda värnpliktiga för närvarande komma i åtnjutande av anstånd med indrivning av påförda skatter i enlighet med bestämmelserna i ovannämnda förordning. Med hänsyn till det anförda och då chefen för finansdepartementet numera tillkallat särskilda sakkunniga för utredning av bland annat föreliggande spörsmål, finner utskottet icke anledning tillstyrka motionärernas förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 118 av herr Gillström m. fl. och II: 176 av herr Skoglund i Umeå m. fl., om rätt i vissa fall för värnpliktiga till anstånd i avseende å indrivning av dem påförda skatter, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 juni 1943.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Sjödahl, Ekman, Frans Ericson, friherre Lagerfelt, Velande, Eklund, Franzon* och *Ljungdahl*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Olsson* i Gävle, *Orgård, Falk, Lundell, Kilbom, Sundström* i Skövde, *Olson* i Göteborg, *Andersson* i Vigelsbo och *Boman*.
